

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СТОЯН ЗАИМОВ“

5802 град Плевен, ж.к. „Сторгозия“; канцелария: 064/678611; e-mail: st.zaimov@zaimov-pl.com

www.zaimov-pl.com

УТВЪРЖДАВАМ

/п/

АННИ КЛИМЕНТОВА ПЕТКОВА

Директор на СУ „Стойан Заимов“ – гр. Плевен

ПРОГРАМА

**ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ/ НАСИЛИЕ И ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ
РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО И УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА**

И

ПЛАН

ЗА РАБОТАТА НА КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ

в СУ „Стойан Заимов“ - Плевен

през учебната 2025/2026 година

Планът за противодействие на училищния тормоз за учебната 2025/2026 година в СУ „Стойан Заимов“ - Плевен е разработен на основание „Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище“, утвърден със заповед № РД – 09 - 5906 / 28.12.2017 г. на Министъра на образованието и науката и “Механизъм за действие и алгоритъм към него в случаи на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества в училище”, утвърден със заповед № РД – 09 - 3543 / 01.11.2023 г. на Министъра на образованието и науката, от координационния съвет на училището, определен със заповед № РД 16 - 1457 / 18. 07. 2025 година на директора на училището.

ПРОГРАМА

ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ/ НАСИЛИЕ И ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО И УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

(за сигурна образователна среда и подкрепа за личностно развитие)

(Изготвена на основание чл. 2, ал. 3 от ЗПУО и в изпълнение на Механизмите за противодействие на тормоза/насилията и употребата/разпространението на наркотични вещества)

I. Управленска структура, принципи и планиране

A. Основни цели и принципи

Политиката има за цел да очертае рамките на единен механизъм за превенция и интервенция и да бъде неизменна част от цялостната политика за подкрепа за личностно развитие и изграждане на позитивен организационен климат. Основните принципи включват: нулева толерантност към всички форми на насилие; прилагане на цялостен институционален подход; системност и регулярност на действията; партньорство с родителите; и непрекъсната оценка на ефективността.

Б. Координационен съвет

1. **Създаване:** Създава се Координационен съвет за планиране, проследяване и координиране на усилията. Съветът се ръководи от заместник-директор и/или друг педагогически специалист и включва училищен психолог/педагогически съветник, учители, деца и родители.

2. **Оценка на ситуацията:** В началото на всяка учебна година съветът извършва оценка и анализ на актуалната ситуация, включваща: нивото на информираност, видовете и формите на насилие/тормоз, както и актуалната ситуация по отношение на употребата/разпространението на наркотични вещества. Могат да се използват въпросници, дискусии и фокус групи.

3. **Годишен план:** Съветът изготвя Годишен план за превенция и интервенция.

II. Превантивни дейности (Интегриран подход)

Превенцията се осъществява на **равнище институция** и **равнище група/клас**.

Направление	Дейности на ниво Институция (Общ за Н/Т, Наркотици и Кибер)	Дейности на ниво Клас
Нормативна и Структурна Превенция	Актуализиране на Етичен кодекс на училищната общност. Създаване на единни училищни правила. Повишаване квалификацията на педагогическия персонал за справяне с насилието/тормоза и с проблемите с наркотичните вещества.	Класните ръководители и учениците създават правила за поведение на класа.
Информираност и Капацитет	Запознаване на общността с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза. Информирание за вредите от употребата на наркотични вещества и последствията, включително опасността от дизайнерските дроги.	Провеждане на обучителни дейности (дискусии, ролеви игри, решаване на казуси) за формиране на нагласи и социални умения – ненасилствено общуване, емпатия, толерантност.
Кибер/Онлайн Превенция	Информирание на общността (включително родители) за кибер насилието и кибер тормоза и за наличните ресурси в общността (Национален център за безопасен интернет).	Въвеждане на теми, свързани с етиката на взаимоотношенията и границите на другия. Дискусии относно правата, ценностите, и как да се съобщава за случаи на насилие и тормоз.
Специфична Превенция (Възрастово-базирана)		За Начален етап: Фокус върху разпознаване на проблема и търсене на подкрепа от възрастен. Настройките за сигурност на профилите да бъдат под 18 години.

		За Прогимназиален етап: Създаване на среда на доверие. Родителите/учителите да проявяват интерес към онлайн живота им, но да се въздържат от прибързани коментари.
		За гимназиален етап: Изграждане на отношения на доверие, тъй като това е възрастта, когато често се случва първият досег с наркотични вещества, и те са по-склонни да се доверят на авторитетен възрастен от училището.

III. Дейности по интервенция (Реакция)

Процедурите трябва да осигуряват последователни действия и мерки за спиране и разрешаване на възникналата ситуация.

A. Интервенция при Насилие и Тормоз (Н/Т)

Училището прилага тристепенна класификация на случаите, като **всеки служител е длъжен незабавно да уведоми директора** при установяване на случай.

1. Първо ниво (Нарушаване на правилата):

- **Действие:** Предприемат се от класния ръководител или учител заедно с родител.
- **Метод:** Осъществява се **педагогическа работа**, включително консултации и **подход за възстановяване на щетата**. Фокусът е върху разбирането на последиците и поемането на отговорност.
- **Документиране:** **Не се регистрира** в Дневника със случаи, тъй като това е първа проява и не се тълкува като тормоз.

2. Второ ниво (Повтаряне на нарушенията / Тормоз):

- **Действие:** Учител/класен ръководител, психолог/педагогически съветник, представител на Координационния съвет и задължително родител.
- **Процедура:** Координационният съвет прави **оценка на риска**. Директорът подава **сигнал до ОЗД и/или полиция по преценка**. Инициира се работа по случай.
- **Документиране:** **Ситуацията се регистрира** в Дневника със случаи.

3. Трето ниво (Системна злоупотреба/Опасност за живота и здравето):

- **Действие:** **Незабавно уведомяване на ОЗД и/или органите на полицията**. Действията се предприемат от директора, Координационния съвет, със задължителното участие на родител и компетентни власти.
- **Процедура:** Интензивна работа по случай, включваща изготвяне на план за действие и синхронизиране на дейностите с външни служби (Координационен механизъм за дете в риск).
- **Документиране:** **Ситуацията се описва** в Дневника със случаи.

Б. Интервенция при Употреба/Разпространение на Наркотични Вещества

1. **Уведомяване:** Педагогическият или непедагогическият персонал **незабавно уведомява директора**.
2. **Сигнализиране:** Директорът **сигнализира здравните служби** и служител на **МВР/Полиция**.
3. **Екип за подкрепа:** Директорът създава **мултидисциплинарен екип** (включващ представител на ОЗД, РУП, РУО, ОбСНВ).
4. **Подкрепа:** Изготвя се **план за подкрепа** на засегнатия ученик. Осигурява се психологическа подкрепа, консултации със специалисти и участие в програми за рехабилитация.

В. Интервенция при Кибертормоз и Кибернасилие

Кибернасилието и кибертормозът се третират като форми на насилие/тормоз и могат да бъдат както от Първо, Второ, така и от Трето ниво.

1. **Прекратяване и Докладване:** Препоръчва се потърпевшият да **прекрати комуникацията**, да **блокира профила** на насилника и да **докладва** неприятното съдържание.

2. **Запазване на доказателства:** Задължително трябва да се запазят доказателствата (чрез скрийншотовете или изтегляне на съдържанието).
3. **Консултация:** При нужда, може да се търси консултация от **Националния център за безопасен интернет** на телефон **124 123**.
4. **Уведомяване и Работа:** При установен кибертормоз, класният ръководител/психологът уведомява училището и семействата. Може да се организира среща между родителите с подкрепата на училището и/или разговор с целия клас.

IV. Работа с родителите и външни институции

А. Партньорство с родителите

1. **Информирание:** Родителите се информират за цялостната училищна политика, механизма за насилие/тормоз и за **Указанията за действие** при установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества.
2. **При инциденти:** Във всички случаи на насилие/тормоз или употреба/разпространение на наркотици, родителите на участващите деца се **уведомяват**.
3. **Подкрепа:** Родителите се информират за наличните **ресурси и програми за подкрепа** в общността.
4. **Несъдействие:** При отказ от съдействие от страна на родителите или саботиране на действията, случаят се обсъжда от **Координационния съвет**.

Б. Сигнализиране и взаимодействие с външни служби

1. **Задължение за сигнализиране:** Всяко лице (включително служител на училището), на което стане известно за дете, нуждаещо се от закрила или преживяло насилие/тормоз, **е длъжно незабавно да уведоми** Дирекция „Социално подпомагане“ (ОЗД) или МВР.
2. **Координационен механизъм:** При случаи от Второ и Трето ниво на насилие/тормоз, както и при наркотични вещества, се прилага **Координационният механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца в риск**. Мултидисциплинарният екип (ОЗД, РУП, РУО, ОБСНВ) изготвя съвместен план за действие.
3. **Анонимни сигнали:** Училищното ръководство трябва да осигури възможности за **анонимно съобщаване** от учениците на информация за употреба или разпространение на наркотици (напр. анонимни кутии, онлайн формуляри).

V. Допълнителни необходими нормативни документи

1. **Закон за предучилищното и училищното образование (ЗПУО):** Залегнал е като основа за разработване на цялостната политика.
2. **Закон за закрила на детето (ЗЗД) и Правилникът за неговото прилагане (ППЗЗД):** Дефинират насилието и установяват задължението за незабавно сигнализиране на органите по закрила.
3. **Наредба за приобщаващото образование:** Регламентира подкрепата за личностно развитие на децата, включително при насилие.
4. **Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие:** Регламентира взаимодействието с ОЗД и Полиция при кризисна интервенция.
5. **Указания за действие при работа в случаи на разпространение, употреба и/или държане с цел разпространение на наркотични вещества или техните аналози в училищата и прилежащата им територия.**

ПЛАН
ЗА РАБОТАТА НА КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ

Планът се изпълнява в синхрон с: Механизъм за противодействие на тормоза и насилието, Механизъм за действие при установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества, ЗПУО (чл. 2, ал. 3), ЗЗД (чл. 7), Координационен механизъм за дете в риск, и Указания за действие при работа с наркотични вещества.

Цели на плана:

1. Реализиране на системни усилия за възпитаване на социални умения и нагласи, които не допускат насилие и употреба на наркотични вещества във взаимоотношенията, и осигуряване на ефективна намеса при възникнали инциденти.
2. Разработване, прилагане и надграждане на цялостен училищен подход за превенция и реакция при случаи на тормоз и/или употреба на психоактивни вещества, чрез координирани, последователни и устойчиви действия от страна на училищната общност, с цел изграждане на сигурна, подкрепяща и приобщаваща среда за всички ученици.

Задачи:

1. **Планиране, организиране и реализиране на превантивни дейности** за намаляване на риска от училищен тормоз, агресия и употреба на психоактивни вещества сред учениците.
2. **Изграждане на ефективна система за ранно идентифициране и интервенция** при случаи на тормоз, рисково поведение и/или употреба на ПАВ чрез прилагане на защитна мрежа от училищни и външни специалисти.
3. **Повишаване на информираността и чувствителността на ученици, учители и родители** по темите за тормоза, психичното здраве и вредите от наркотични вещества чрез обучения, дискусии и интерактивни дейности.
4. **Насърчаване на партньорство и активно взаимодействие** между училището, родителите, институции и организации с цел ефективна превенция и подкрепа при случаи на насилие и зависимости.
5. **Проследяване, анализ и оценка на ефективността** на предприетите мерки и дейности, с оглед подобряване на училищната политика за безопасна и здравословна среда.
6. **Предприемане на адекватни мерки при установяване на рисково поведение.**

ДЕЙНОСТИ:

I. Превенция

Дейности по разработване и прилагане на превантивни мерки за предотвратяване на тормоза в училище

№	Дейност	Срок	Отговорни	Индикатори за успех
Равнище Институция				
1	Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с измеренията на тормоза и Механизмите	октомври 2025	Координационен съвет	Проведен инструктаж, списък на запознатите служители
2	Запознаване на ученици и родители с Механизма и видовете тормоз	Първа седмица на октомври	Класни ръководители	Проведени родителски срещи
3	Извършване на оценка на тормоза в училището (анкети, наблюдения)	Втора седмица на октомври	Психолог и класни ръководители	Анализ на данни от анкети, констатирани рискови зони
4	Анализ и обобщение на резултатите от оценката	Октомври и юни	Психолог	Документ с анализ и препоръки
5	Представяне на анализа пред педагогическия колектив	Ноември и юни	Председател на съвета, психолог	Протоколи от заседания, включени мерки в Плана
6	Създаване на единни правила за реакция при тормоз – визуализирани като блок схема	Ноември	Координационен съвет	Изработена и поставена схема на таблата
7	Въвеждане на Регистър на случаите на тормоз	До 30.09.2025 г.	Психолог	Създаден и поддържан електронен/хартиен регистър
8	Повишаване на квалификацията на персонала за справяне с тормоз	м.ноември - м.юни	Директор и Координационен съвет	Участия в обучения, удостоверения

№	Дейност	Срок	Отговорни	Индикатори за успех
9	Подобряване на системата от дежурства в „рискови“ зони	през учебната година	Координационен съвет, дежурни учители	Изготвен график, отчет за ефективност
10	Дейности в клас (дискусии, ролеви игри, тематични часове)	през учебната година	Класни ръководители	Списък с проведени дейности в клас, снимки, презентации
11	Създаване на възможности за анонимни сигнали за употреба или разпространение на наркотици (напр. анонимни кутии, онлайн формуляри)	през учебната година	Психолог и класни ръководители	брой предотвратени случаи
12	Методическа помощ за класните ръководители по темата „Тормоз в училище“	през учебната година	Координационен съвет	Проведени консултации/обучения, обратна връзка
13	Поддържане на връзка с родителите относно противодействието на тормоза	през учебната година	Класни ръководители	Документирани срещи и телефонни разговори
14	Анализ и оценка на риска от продължаване на насилието/тормоза на база вписаните случаи в Дневника	Текущо, но не по-рядко от веднъж на тримесечие	Координационен съвет	Проведени срещи на съвета, протоколи
15	Провеждане на тематични срещи с родители	през учебната година	Психолог	Присъствени списъци
16	Информирание за наличните ресурси и услуги в общността	през учебната година	Координационен съвет	Актуален списък с партньори и програми, насочени ученици
17	Изготвяне на годишен отчетен доклад на съвета до директора	Първа седмица на юли	Председател на съвета	Представен писмен доклад с резултати и предложени

Равнище Клас

1	Ценности, Права и Отговорности (Общо Н/Т и Наркотици) Дискусии за правата на децата и отговорностите, които произтичат от тях; Етика на взаимоотношенията.	през учебната година (Час на класа, учебен час)	Психолог и учители	Проведени консултации/срещи, обратна връзка
2	Работа за формиране на социални умения: емпатия, толерантност, ненасилствено общуване . Отрабатване на агресията чрез говорене и осмисляне	през учебната година (Час на класа, учебен час)	Психолог и учители	Проведени консултации/срещи, обратна връзка
3	Дискусии: Разпознаване на кибертормоза/кибернасилието (обидни снимки, кражба на профил, разпространение на слухове). Какво да се прави: Прекратяване, Блокиране, Докладване и Запазване на доказателства	през учебната година (Час на класа, учебен час)	Психолог и учители	Проведени консултации/срещи, обратна връзка
4	Провеждане на уроци, дискусии и семинари за вредите от употребата и опасността от дизайнерските дроги .	през учебната година (Час на класа, учебен час)	Психолог и учители	Проведени консултации/срещи, обратна връзка

II. Интервенция

Действия и мерки за спиране и разрешаване на възникнали вече ситуации на тормоз и употреба на ПАВ

1. Незабавна проверка на сигнала.
2. Разговори с всички страни – пострадад, извършител, свидетели.
3. Установяване на ниво на инцидента според Механизма (ниско, средно, високо).
4. Съставяне на план за действие и въздействие.
5. Включване на родителите.
6. Съобщаване до съответните институции (ако е необходимо): МКБППМН, Полиция, ДАЗД и др.

№	Дейност	Срок	Отговорни	Индикатори за успех
1	Системно поддържане на регистъра със случаите на тормоз в училището	през учебната година	Психолог	Всички инциденти са вписани, с актуални данни за всяка стъпка от процеса
2	Извършване на оценка на риска въз основа на записаните случаи; разработване на вътрешни процедури за работа по тях	през учебната година	Координационен съвет	Създадени и приложени писмени процедури; регулярна оценка на риска (на тримесечие)
3	Индивидуална работа с ученици по случаи, анализирани от съвета; координация с училищния психолог	през учебната година	Психолог	Разработени индивидуални планове, документация за проведени срещи и резултати
4	Насочване на случаи към външни служби (ОЗД, полиция) при сериозни инциденти	през учебната година	Директор, Координационен съвет	Издадени писма/сигнали; водене на проследяваща документация
5	Интервенция на ниво клас – съвместна работа между класен ръководител, психолог и ученици при повтарящи се случаи	през учебната година	Класни ръководители, психолог	Проведени класови срещи; документиран обсъждане и последващи мерки

Процедури и Реакция

1. Документиране и Регистър

Дейност	Описание	Срок	Отговорник
Водене на Дневник със случаи	Записват се само ситуации от Второ и Трето ниво на насилие и тормоз.	Текущо, при възникване	Психолог или Член на Координационен съвет
Анализ на регистрираните случаи	КС извършва анализ и оценка на риска, предлага мерки и становище за индивидуална работа по случай.	Регулярно	Координационен съвет

2. Реакция при Насилие и Тормоз (Н/Т)

Ниво	Интервенция	Сигнализиране/Взаимодействие
Първо ниво (Нарушаване на правилата)	Незабавно прекратяване на ситуацията. Педагогическа работа (индивидуална или групов) от класния ръководител/учителя. Прилагане на Подход за възстановяване на щетата (материална или морална).	Уведомяване на родител от класния ръководител/учителя.
Второ ниво (Тормоз/Повтаряне)	Прекратяване . Класен ръководител/Учител съобщава на КС . Оценка на риска от КС. Инициране на работа по случай.	Задължително участие на родител и уведомяване на директора . По преценка на директора се подава сигнал до ОЗД и/или Полиция .

<i>Ниво</i>	<i>Интервенция</i>	<i>Сигнализиране/Взаимодействие</i>
Трето ниво (Системно/Опасност за живота)	Незабавно уведомяване на директора. Кризисна интервенция (от психолог, при нужда от външни специалисти).	НЕЗАБАВНО уведомяване на ОЗД и/или органите на полицията. Прилагане на Координационния механизъм.

3. Реакция при Употреба/Разпространение на Наркотични Вещества

<i>Дейност</i>	<i>Процедура</i>	<i>Отговорник</i>
Уведомяване и Сигнализиране	Всеки служител незабавно уведомява директора . Директорът сигнализира здравните служби и служител на МВР/Полиция (напр. 112).	Педагогически/непедагогически персонал, Директор
Създаване на Екип и План	Създава се мултидисциплинарен екип (ОЗД, РУП, РУО, ОБСНВ). Изготвя се план за подкрепа на засегнатия ученик.	Директор, Мултидисциплинарен екип
Подкрепа	Осигуряване на психологическа подкрепа и насочване към консултации със специалисти/програми за рехабилитация.	Училищен психолог/Пед. съветник, ОБСНВ

4. Работа с родителите

<i>Дейност</i>	<i>Изискване</i>	<i>Отговорник</i>
Информирание на родителите	Запознаване на родителите с цялостната училищна политика и с Указанията за действие при наркотични вещества.	Директор, Класни ръководители
Уведомяване при инциденти	Във всички случаи на Н/Т и наркотици, родителите на участващите деца се уведомяват .	Учител/Класен ръководител, Директор
Несъдействие	При отказ на родител от съдействие, случаят се обсъжда от КС .	Координационен съвет

III. Ресурси и Подкрепа

<i>Ресурс</i>	<i>Контакт</i>	<i>Цел</i>
Национална телефонна линия за деца	116 111 (24/7, безплатна)	Консултиране, информиране и помощ, включително за професионалисти.
Национален център за безопасен интернет	124 123 (Консултативна линия, 10:00-16:00 ч.)	Консултации при кибернасилие и кибертормоз (анонимни).
Спешни повиквания	112	При ситуация, застрашаваща живота и здравето.
Местни структури	ОЗД, ОБСНВ, ПИЦ, Комплекси за социални услуги	Насочване на детето и родителите към програми и услуги в общността.